Prima instanţă: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. Grigore Manoli)
Dosarul nr.2r-2789/23
(2-23020825-02-25r-09082023)

D E C I Z I E

12 septembrie 2023 mun. Chişinău

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău în componenţa:
Preşedintele şedinţei, judecătorul Ana Panov
Judecătorii Ion Secrieru şi Viorica Mihaila

examinând, fără citarea părţilor, recursul declarat de către recurentul executor judecătoresc Grigore Stoian, împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 23 iunie 2023, prin care s-a respins demersul executorului judecătoresc Stoian Grigore cu privire la aplicarea interdicției de a părăsi țara pe un termen de 6 luni în privința debitorului Iurii Stati,-

a c o n s t a t a t:

Poziţia instanţei de fond:

1. Pe data de 09 februarie 2023, executorul judecătoresc Stoian Grigore a depus în instanță demers privind aplicarea față de debitorul Iurii Stati a interdicției de a părăsi țara pe un termen de 6 luni.
2. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 23 iunie 2023, s-a respins demersul executorului judecătoresc Grigore Stoian privind aplicarea interdicției de a părăsi țara pe un termen de 6 luni în privința debitorului Iurii Stati.

Solicitarea recurentului:

3. Nefiind de acord cu încheierea instanței de fond, la 07 iulie 2023 prin intermediul oficiului poștal, recurentul executor judecătoresc Grigore Stoian, a declarat recurs împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 23 iunie 2023, solicitând admiterea cererii de recurs, casarea încheierii contestate, cu emiterea unei noi decizii prin care demersul să fie admis.

Argumentele părţilor:

4. În motivarea recursului s-a indicat că nu este de acord cu încheierea instanței de fond, fiind pasibilă de a fi casată.

Menționează că instanţa a făcut trimitere la faptul, că la solicitarea executorului judecătoresc de a fi dispusă anunțarea în căutare a debitorului, ultimul nu ar fi prezentat probe suficiente în vederea constatării faptului că debitorul nu se afla la adresa vizei de domiciliu sau locul lui nu este cunoscut, or, tot instanţa prin încheiere a constat faptul că potrivit înscrisurilor anexate şi anume a scrisorilor cu aviz acesta este plecat/nereclamat, iar instanţa a tratat aceasta precum că locul de aflare a debitorului este cunoscut, sau nu poate fi reținută această situație ca un loc cunoscut de executorul judecătoresc atâta timp că atât înscrisurile prezentate cât şi în încheierea emisă nu a fost reflectată adresa debitorului prin care executorul ar putea cita debitorul.
Mai mult, din constatările făcute debitorul poate părăsi hotarele țării ceea ce va fi o piedică în executarea documentului executoriu, or potrivit art.64 Cod de executare, în cazul în care interdicția de a părăsi țara se aplică în cel mult 6 luni de către judecător, la demersul executorului judecătoresc, doar atunci când prezența debitorului este necesară pentru executarea eficientă a documentului executoriu și doar după luarea măsurilor de asigurare a executării documentului executoriu, cu obligarea executorului judecătoresc de a efectua periodic un control privind necesitatea menținerii acestei interdicții. Încheierea instanţei de judecată se execută imediat, însă poate fi atacată cu recurs. Demersul executorului judecătoresc privind interdicția de a părăsi țara se examinează pe baza materialelor anexate la demers, fără participarea părţilor, iar în cazul dat instanţa a ieșit din limitele judecății cauzei dând aprecieri şi folosind diferite procedee doar cu tentă de a respinge demersul, ceea ce presupune o încălcare a drepturilor creditorilor în procedura de executare în vederea reparării drepturilor consacrate în documentul executoriu, fapt prevăzut în art.10 Cod de executare. Notează că un alt punct în respingerea demersului de către instanţă a fost mențiunea că la demersul înaintat executorul judecătoresc nu ar fi anexat suficiente dovezi în acțiunile întreprinse, iar în esență instanţa ar obliga executorul judecătoresc să întreprindă careva măsuri convenabile acesteia pentru a admite demersul înaintat, or aceasta este un absurd, instanţa prin astfel de motivații a ieșit din limita judecării cauzei, sau art.64 Cod de executare, prevede altceva decât cele constatate în încheierea supusă recursului.
La fel, nu este de acord cu argumentul instanței, precum că executorul urma să citeze debitorul prin intermediul monitorului oficial sau printr-o altă modalitate, or în această situație executorul judecătoresc ar pune la cheltuieli suplimentare creditorul care ulterior v-or majora cuantumul datoriei faţă de debitor. Mai mult, în motivarea demersului înaintat, scopul acestor măsuri a fost anume pentru a informa debitorul cu minimum cheltuieli, prin care odată admis la momentul stabilirii acestuia organele de resort urma să informeze executorul judecătoresc cât şi debitorul despre necesitatea prezentării acestuia în vederea executării hotărârii de judecată.

Afirmă că la capitolul aplicării interdicției de părăsire a hotarelor țării, atenționează că în cazul în care această măsură asiguratorie va fi aplicată, executorul poate să întreprindă acţiuni de executare silită, iar în cazul dat executorul este în imposibilitate să întreprindă careva acţiuni sau debitorul este indiferent la cele întreprinse. Or, executorul judecătoresc fiind de bună credință, a prezentat instanţei copia scrisorilor cu aviz, prin care a dovedit faptul citării legale, anume acţiuni nu doar declarații, iar pe de altă parte instanţa a tratat înscrisurile după propria sa convingere, argumentându-şi poziția contrar normelor legale şi anume a art.64 Cod de executare. În ce privește măsurile solicitate acestea au scopul asigurării procedurii de executare în vederea asigurării procedurii de executare prin aplicarea unor interdicții, iar pe cale de consecință debitorul v-a depune un efort în soluționarea executării documentului executoriu, sau această măsură este un procedeu legal care nu ar încălca drepturile la libera circulație în condițiile în care există o hotărâre neexecutată.
Solicită admiterea cererii de recurs, casarea încheierii contestate, cu emiterea unei noi decizii prin care demersul să fie admis.

5. La 09 august 2023, conform fișei de repartizare, cauza a fost distribuită pentru examinare în ordine de recurs judecătorului Ana Panov.
6. Intimatul Iurii Stati, deși a fost informat despre examinarea recursului, nu a prezentat referință la acesta și nu și-a expus poziția vis-a-vis de problema dedusă judecății.

Aprecierea instanţei de recurs:

7. Analizând legalitatea şi temeinicia încheierii atacate, prin prisma argumentelor invocate în cererea de recurs, Colegiul consideră recursul drept neîntemeiat şi care urmează a fi respins, din următoarele motive.
8. În conformitate cu prevederile articolelor 423, 424 alin. (1) şi 426 alin.(3) Cod de procedură civilă, Curțile de apel examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de judecătorii. Recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului şi a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității şi fără participarea părţilor.
9. În conformitate cu prevederile art.425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii, recurentul respectând acest termen.
10. În conformitate cu art.427 lit.a) Cod de procedură civilă, instanţa de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul şi să menţină încheierea.
11. Convingerea instanţei de recurs privind respingerea recursului se bazează pe argumentele ce urmează.

12. Conform prevederilor art.27 alin.(1) din Constituția Republicii Moldova, prevede că dreptul la libera circulaţie în ţară este garantat. Iar potrivit alin.(2) al aceluiași articol, oricărui cetăţean al Republicii Moldova îi este asigurat dreptul de a-şi stabili domiciliul sau reşedinţa în orice localitate din ţară, de a ieşi, de a emigra şi de a reveni în ţară.
13. Colegiul reține că Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale semnată la Roma la 04 noiembrie 1950, prevede expres în art. 2 din Protocolul nr.4 Libertatea de circulație, astfel, potrivit art.2 cu privire la libertatea de circulaţie:

1.Oricine se găseşte în mod legal pe teritoriul unui Stat are dreptul să circule în mod liber şi să-şi aleagă în mod liber reşedinţa sa.
2.Orice persoană este liberă să părăsească orice ţară, inclusiv pe a sa.
3.Exercitarea acestor drepturi nu poate face obiectul altor restrângeri decât acelea care, prevăzute de lege, constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru securitatea naţională, siguranţa publică, menţinerea ordinii publice, prevenirea faptelor penale, protecţia sănătăţii sau a moralei, ori pentru protejarea drepturilor şi libertăţilor altora.
4.Drepturile recunoscute în paragraful 1 pot, de asemenea, în anumite zone determinate, să facă obiectul unor restrângeri care, prevăzute de lege, sunt justificate de interesul public într-o societate democratică.

14. În virtutea prevederilor ***Codului de executare al Republicii Moldova*** nr.443-XV din 24 decembrie 2004 Colegiul reține:
15. Conform prevederilor art.1 Cod de executare, cu privire la sarcina şi scopul procedurii de executare:

(1) Procedura de executare are sarcina de a contribui la realizarea drepturilor creditorilor recunoscute printr-un document executoriu prezentat spre executare, în modul stabilit de lege.
(2) În scopul îndeplinirii sarcinii prevăzute la alin.(1), legislaţia privind executarea stabileşte competenţa executorului judecătoresc, modul şi condiţiile de executare silită a documentelor executorii.

16. Conform prevederilor art.5 Cod de executare, cu privire la principiul umanismului, modul şi condiţiile de punere în executare a documentelor executorii se stabilesc pe principiul respectării drepturilor omului şi nu pot avea ca scop pricinuirea de suferinţe fizice şi morale sau de prejudicii materiale.
17. Conform prevederilor art.7 alin.(1) Cod de executare, cu privire la independența executorului judecătoresc, în executarea documentelor executorii, executorul judecătoresc este independent şi se supune numai legii. Iar potrivit alin.(2), orice imixtiune în activitatea de executare a documentelor executorii este inadmisibilă şi atrage răspunderea prevăzută de lege.

18. Conform prevederilor art.10 Cod de executare, cu privire la executarea silită:
(1) Executarea silită reprezintă un ansamblu de măsuri, prevăzute de prezentul cod, prin care creditorul realizează, prin intermediul executorului judecătoresc, cu concursul organelor de stat abilitate, drepturile sale, recunoscute printr-un document executoriu, dacă debitorul nu-şi îndeplineşte benevol obligaţiile.
(2) Executarea silită începe prin sesizarea executorului judecătoresc în condiţiile legii şi se efectuează prin orice formă prevăzută de prezentul cod, simultan sau succesiv, pînă la realizarea dreptului recunoscut prin documentul executoriu, pînă la achitarea dobînzilor, a penalităţilor sau a altor sume, acordate potrivit legii, precum şi a cheltuielilor de executare.
(3) Executarea silită se efectuează în baza unui titlu executoriu sau a unui alt document care, potrivit prezentului cod, este document executoriu.
19. Conform prevederilor art.22 alin.(1) lit.x) Cod de executare, executorul judecătoresc este în drept să solicite instanţei judecătoreşti, la cererea creditorului, aplicarea faţă de debitor a interdicţiei de a părăsi ţara în cazul în care plecarea acestuia ar face imposibilă sau dificilă executarea hotărîrii judecătoreşti. Iar potrivit alin.(2) al aceluiași articol, executorul judecătoresc este obligat să întreprindă măsurile prevăzute de lege pentru executarea operativă a documentelor executorii şi să explice participanţilor la procesul de executare drepturile şi obligaţiile lor.
20. Conform prevederilor art.43 alin.(1) Cod de executare, părţi în procedura de executare sânt: creditorul şi debitorul. Conform alin.(2), creditor este persoana fizică sau juridică în al cărei interes a fost emis documentul executoriu. În cazul în care sumele se încasează în beneficiul statului, calitatea de creditor o exercită Ministerul Finanţelor prin intermediul Serviciului Fiscal de Stat. Iar potrivit alin.(3) al aceluiași articol, debitor este persoana fizică sau juridică obligată, prin documentul executoriu, să efectueze anumite acţiuni ori să se abţină de la efectuarea lor.
21. Conform prevederilor art.44 alin.(3) Cod de executare, debitorul este obligat să execute documentul executoriu, să declare în scris, pe propria răspundere, executorului judecătoresc, la solicitarea acestuia, toate veniturile, drepturile de creanţă deţinute şi bunurile sale, inclusiv cele care se află în proprietate comună pe cote-părţi, în devălmăşie sau care sînt gajate, precum şi locul aflării lor. Aceeaşi obligaţie revine şi conducătorilor, contabililor şi fondatorilor persoanei juridice debitor. Nerespectarea acestei obligaţii atrage răspunderea prevăzută de lege.
22. Conform prevederilor art.64 alin.(1) Cod de executare, interdicţia de a părăsi ţara în cel mult 6 luni se aplică de către judecător, la demersul executorului judecătoresc, doar atunci cînd prezenţa debitorului este necesară pentru executarea eficientă a documentului executoriu şi doar după luarea măsurilor

de asigurare a executării documentului executoriu, cu obligarea executorului judecătoresc de a efectua periodic un control privind necesitatea menţinerii acestei interdicţii. Încheierea instanţei de judecată se execută imediat, însă poate fi atacată cu recurs. Demersul executorului judecătoresc privind interdicţia de a părăsi ţara se examinează pe baza materialelor anexate la demers, fără participarea părţilor. Instanţa care examinează demersul poate dispune citarea participanţilor la proces şi a executorului judecătoresc pentru a se pronunţa cu privire la temeiurile invocate în demers.

23. Instanţa de recurs reține că în procedura executorului judecătoresc Grigore Stoian, la executare silită se află documentul executoriu nr.2-816/2019 din 14 august 2019, emis de Judecătoria Strășeni, sediul Călărași, privind încasarea de la Iurii Stati, în beneficiul OCN"Easy Credit"SRL, datoria în sumă totală de 7238,00 lei (f.d.4).
24. Întru executarea hotărârii menționate mai sus, de către executorul judecătoresc Grigore Stoian, au fost întreprinse măsurile de asigurare a executării şi acțiunile de executare în conformitate cu prevederile articolelor 62, 63 ale Codului de executare, fapt confirmat prin încheierea nr.176-8901/2020 din 23 octombrie 2020 (f.d.23).
25. Invocând faptul că în urma interpelărilor făcute de executorul judecătoresc, în adresa instituțiilor de stat, deținătoare de registre, precum şi din informația parvenită, nu au fost depistate şi stabilit locul aflării bunurilor debitorului, la data de 09 februarie 2023, executorul judecătoresc Stoian Grigore a depus în instanță demers privind aplicarea față de debitorul Iurii Stati a interdicției de a părăsi țara pe un termen de 6 luni.
26. Iar prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 23 iunie 2023, s-a respins demersul executorului judecătoresc Grigore Stoian privind aplicarea interdicției de a părăsi țara pe un termen de 6 luni în privința debitorului Iurii Stati.
27. Verificând legalitatea şi temeinicia încheierii instanţei ierarhic inferioare în raport cu criticele formulate în cererea de recurs şi materialul probator, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Chișinău conchide că soluția instanţei de fond privind respingerea demersului, este una corectă, rezultată din aprecierea corectă a materialului probator şi interpretarea justă a normelor de drept material.
28. Colegiul constată, că instanța de fond just a reținut că din materialele prezentate, se constată că executorul judecătoresc Grigore Stoian, nu și-a justificat nicicum cele invocate în demers, întru susținerea oportunității aplicării la moment a interdicției de a părăsi țara în privința debitorului Iurii Stati.

29. Colegiul remarcă, că executorul judecătoresc nu a îndeplinit condiția imperativă impusă de lege pentru a cere aplicarea interdicției de a părăsi țara a debitorului Iurii Stati, or, executorul judecătoresc nu a prezentat suficiente probe potrivit cărora s-ar demonstra cu certitudine acțiunile întreprinse în vederea constatării locului de aflare a debitorului.
30. Colegiul reține faptul, că executorul judecătoresc Stoian Grigore a expediat citații la adresa de domiciliu a debitorului Iurii Stati și anume în *****, corespondența nefiind recepționată (f.d.7).
31. Colegiul constată, că executorul judecătoresc nu a făcut dovada acțiunilor întreprinse în vederea identificării bunurilor mobile și imobile ale debitorului.
32. În aceeași ordine de idei, potrivit materialelor cauzei, Colegiul punctează că executorul judecătoresc nu a fost consecvent și activ în procesul de executare a documentului executoriu concret, nu a întreprins acțiuni suficiente în vederea executării reale și nu a întreprins acțiuni suficiente în vederea stabilirii locului aflării acestuia.
33. În mod distinct Colegiul reține că interdicția de a părăsi țara, stipulată de art.64 din Codul de executare, este o măsură excepțională, fiind instituită pentru asigurarea executării documentului executoriu. Aceasta se aplică doar după ce au fost efectuate măsurile prevăzute de art.63 alin.(1) din Codul de executare. După conținutul lor, aceste măsuri, au scopul de a asigura executarea documentului executoriu și reprezintă un spectru de interdicții, ce grevează direct sau indirect patrimoniul debitorului, din care urmează a fi percepută datoria.
34. În aceeași ordine de idei, Colegiul reține că **potrivit hotărârii Curții Constituționale nr.7 din 05 aprilie 2011**, interdicţia de a nu părăsi țara este o măsură excepțională, fiind instituită pentru asigurarea executării documentului executoriu; se aplică doar după expirarea termenului de executare benevolă şi în cazul epuizării altor mijloace, cu respectarea prevederilor exprese ale articolului 22 alin.(1) lit.x) şi articolului 63 alin.(4) din Codul de executare; are un termen limitat de 6 luni cu posibilitatea aplicării în mod repetat în urma unui demers motivat al executorului judecătoresc, dar nu mai mult de 3 ori în cadrul aceleiaşi proceduri de executare; este susceptibilă căilor de atac; necesitatea menţinerii acestei interdicţii este verificată periodic de către executorul judecătoresc, neavând un caracter automat; ţine de diligenţa instanţei de a decide asupra proporţionalităţii asigurării acţiunii şi executării hotărârii prin aplicarea faţă de debitor a interdicţiei de a părăsi ţara şi nu reprezintă o ingerinţă nejustificată în dreptul la libera circulaţie, garantat de articolul 27 din Constituție.

35. Concomitent, instanţa de recurs menționează că recurentul, contrar prevederilor art.432 Cod de procedură civilă, în cererea de recurs, nu a invocat absolut nici un argument întemeiat, care ar combate concluziile din încheierea atacată şi nu a prezentat careva motive ce ar face pasibil casarea încheierii supuse recursului.
36. Respingând recursul, Colegiul pune în evidență și jurisprudența CtEDO. Astfel, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art.6§1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebait şi alţii contra Franţei, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).
37. Subsecvent, instanţa de recurs relevă că, conform jurisprudenței CtEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situaţiei prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat, asemenea aspecte nu se regăsesc.
38. În virtutea celor expuse, Colegiul respinge, ca fiind nefondate și lipsite de pertinență, toate alegațiile recurentului.
39. Prin urmare, în circumstanţele expuse, Colegiul civil apreciază drept neîntemeiate argumentele recurentului, care nu combat prin nimic cele invocate de prima instanţă în încheierea contestată, iar încheierea primei instanțe o apreciază ca fiind întemeiată și astfel, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ ajunge la concluzia de a respinge recursul ca fiind neîntemeiat şi de a menţine încheierea instanței de fond, ca fiind întemeiată şi legală.

În conformitate cu art.427 lit.a) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău, -

D E C I D E :

Se respinge recursul declarat de către recurentul executor judecătoresc Grigore Stoian, ca neîntemeiat.

Se menține încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 23 iunie 2023.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Preşedintele şedinţei: Ana Panov

Judecătorii: Ion Secrieru

Viorica Mihaila